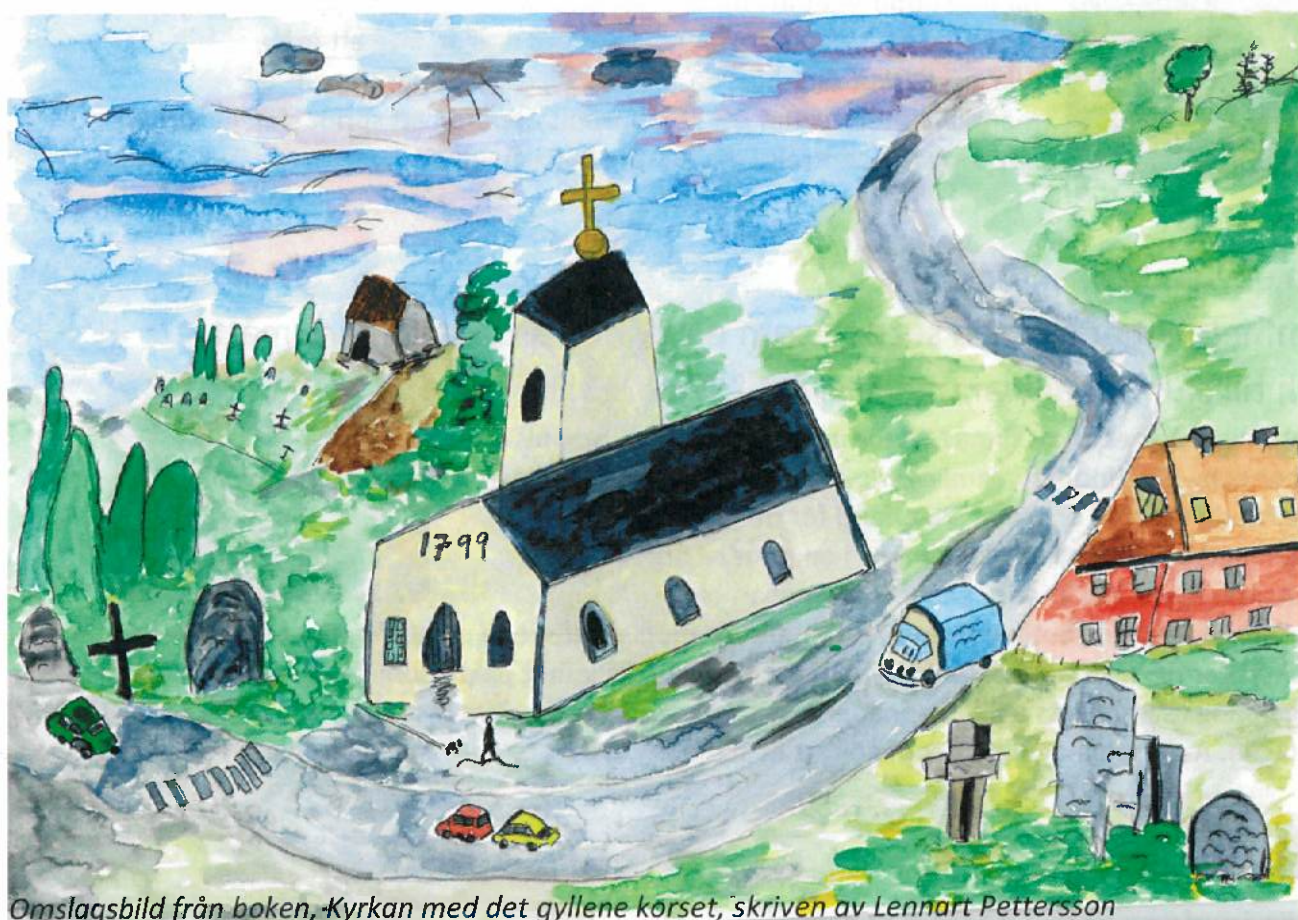

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION FÖR BJURSÅS FÖRSAMLING 2022-2025

I församlingen bor 3670 invånare varav 2630 (72,5%) är kyrkotillhöriga. Bjursås församling omfattar geografiskt gamla Bjursås socken, med huvudorterna Bjursås och Sågmyra och utgör en pusselbit i västra delen av Falu kommun. Församlingen är en del i Falu-Nedansiljans kontrakt. I Bjursås finns en stor stenkyrka som även rymmer en mindre kyrka (Lillkyrkan) och i Sågmyra en timrad kyrka med tillhörande församlingshem i samma byggnad.

Omslagsbild från boken, *Kyrkan med det gyllene korset*, skriven av Lennart Pettersson

Bjursås 2023-05-29

Susanne Martinsson
Ordf. kyrkofullmäktige

Lennart Pettersson
Kyrkoherde

Identitet och teologisk grundsyn och reflektion

I bergspredikaren i Matteus som ses som Jesu programförklaring använder han bilden av lärjungarnas funktion vid ljus och salt. Senare i evangeliet bakar han in bilden av surdeg. Om hur en liten ingrediens påverkar den stora helheten. Bjursås församling ser som sitt övergripande mål att vara ljusbärare som gör skillnad i det lokala samhället och för varje enskild individ.

Sprida ljuset

”Ni är världens ljus.” Matt 5:14

Lärjungarnas uppdrag är att förmedla ett glädjebudskap. I vardagens kamp får inte uppdraget att bära ljuset till alla människor tappas bort. Kyrkan som organisation är ett medel i det uppdraget, inte ett mål. Alla människor är inbjudna att vara en del av Guds uppgift till mänskligheten. Vi har ett gemensamt uppdrag att sprida det ljus och det hopp som är centralt i det kristna budskapet.

Vara en samhällsaktör

”Himmelriket är som en surdeg som en kvinna arbetar in i tre mått mjöl; till slut blir alltsammans syrat.” Matt 13:33

En del av uppdraget är att finnas till för och bry sig om de människor som bor och vistas inom församlingens gränser. Bjursås församling skall erbjuda ett stöd och vara stämband för den som saknar röst.

Styrkan med att vara en liten församling i en mindre ort är närhetsprincipen. Det är nära geografiskt mellan tex

skola/ålderdomshem/butikscentrum/kyrka. Det är möjligt att skapa personkännedom och hitta kontaktvägar till olika samhällsaktörer och att bygga verksamhet på personliga relationer. Genom engagemang i samhällets olika skepnader så vill vi visa på kristendomens relevans och tillgänglighet i vardagen. Att visa på den kraft som gör att livet växer och är en avgörande ingrediens i tillvaron.

Göra skillnad

”Ni är jordens salt.” Matt 5:13

På det individuella planet vill Bjursås församling erbjuda platser, sammanhang och stöd till gudsmöten. Verksamheten skall ge utrymme för de existentiella frågor som vi människor möter i livet men som ofta får litet utrymme i dagens samhällsklimat. Alla har en relation till- och tankar kring det gudomliga. Men i en individualistisk

tid finns tendenser att vårdandet av gudsrelationen får för lite utrymme. Det finns ett behov av ett språk och ett tolkningsmönster. Bjursås församling vill vara en smakbärare av det gudomliga som gör skillnad i människors liv.

Redogörelse av analys och slutsatser utifrån omvärldsbeskrivningen

Bjursåsborna har en stolthet i att stå på egna ben och markerar det gärna: de har egen bank, matvaruaffären är fristående från det landsomfattande Coop och församlingen stod emot att gå upp i Falu pastorat vid den stora sammanslagningen 2007. Det gör att alla förtroendevalda är lokalt engagerade och styr över sin egen församling vilket inbjuder till engagemang. Även medarbetarna blir kända och betraktade som "kyrkan" av andra i bygden vilket manar till ansvarstagande. Kontaktytan mellan medarbetare/förtroendevalda och församlingen byggs ofta på personliga relationer.

Bjursås är en liten del i en större helhet och påverkas följaktligen på många plan såväl globalt, nationellt och lokalt. Politiska strömningar och samhällets övriga frågor påverkar. Flyktingar och invandrare placeras ofta i billiga hyresrätter i Sågmyra, hakkors har ritats på bänkar på skolan, lärare är obekväma att ta sina klasser till kyrkan och åberopar kravet på objektivitet, ensamheten breder ut sig, larm om ökade problem kring psykisk ohälsa. Listan kan göras lång.

Barn & unga

I vår samtid tycker vi oss märka ett behov av att ge människor i allmänhet, men barn/unga i synnerhet, ett vardagsspråk för existentiella frågor samt en naturlig relation till andlighet och gudstjänst. I takt med att kyrkans roll i samhället har förändrats har även religiösa traditioner och uttryck minskat i mångas vardag. Den gudstjänstfirande gemenskapen är relativt liten till antalet. Barn och unga har få naturliga kontakter med kyrkan och dess symbolvärld. Tankar kring religion och personlig tro kan ofta vara svåra att prata om. Vi ser ett behov av att knyta kontakter tidigt i ålder och att skapa en förståelse för andlighet samt erbjuda ett språk för existentiella tankar och erfarenheter.

Samhällsnärvaro

Under åren har församlingen byggt upp ett gott förtroendekapital hos både församlingsmedlemmar, övriga invånare, offentlig sektor och representanter för civilsamhällets organisationer och företag. Vi ser det som ett resultat dels av en breddning av våra verksamheter, dels av att dessa kommuniceras på ett tydligt och inkluderande sätt. Samverkan kring olika verksamheter och evenemang tillsammans med organisationer och företag har under senare tid skett. Det vill vi fortsätta att utveckla.

Det centralt belägna församlingshemmet vill vi skall vara ett levande hem och fungera som en knutpunkt för bygden. Med det diakonalt inriktade café Gudagott finns en bra grund att bygga vidare på som en mötesplats och med möjlighet till arbetsträning.

Vi ser även arbetet på våra kyrkogårdar ur ett diakonalt perspektiv. Det handlar om bemötandet av besökare, men även att skapa en grön oas för alla, en minnes trädgård.

Som ofta på landsbygden är kyrkorna en naturlig arena för musik och andra kulturyttringar. Här arbetar vi med att kunna erbjuda regelbundna evenemang av hög kvalitet inom olika genrer. Det är viktigt att våra lokaler, inklusive kyrkorna, ses som öppna och inbjudande. I Sågmyra finns en församlingssal i anslutning till kyrkan. Den förändrade Lillkyrkan har inneburit att församlingen kan erbjuda en ytterligare lokal för olika aktiviteter vid sidan av förrättningar. Sammantaget ser vi att vi idag ger möjligheter till möten i olika sammanhang. Vår ambition är att fortsatt arbeta med en öppen verksamhet, och att vara en aktör i samhället grundad i tro och värderingar.

Slutsatser

Vi ser ett behov att skapa så många kontaktytor som möjligt med barn och unga. Att erbjuda både bredd och djup. Alltså sammanhang för alla där det krävs liten egen insats men också grupper som träffas mer organiserat och kan tränga in på djupet. Ett bärande och lärande. Att samverka med skolan är en viktig kanal för att nå alla, inte bara de som tar sig till våra grupper/sammanhang. Det kan ske genom påsk/jul/allhelgona vandringar, barngrupper, ungdomsgård, skolavslutningar, riddarskola, skolbesök och annat.

Vi upplever att församlingens verksamhet har fått en ökad synlighet och förhoppningsvis ökad relevans under senare år. Slutsatsen är att vår öppna och till del vidgade verksamhet är på rätt väg. Vi vill därför arbeta vidare utifrån de verksamheter som beskrivits i analysen. Alltså med att skapa platser för möten mellan människor för att motverka ensamhet och bekämpa fattigdom. På så vis vara ett salt i samhället och ta strid för de utan röst och vara en aktiv aktör i lokalsamhället. Samt att bidra till en ömsesidig integrering.

Vi tror på att utveckla det arbete som är påbörjat med Café Gudagott som håller öppet under vinterhalvåret i församlingshemmet. Det är en plats för diakonal verksamhet där vi kan erbjuda platser för arbetsträning. Caféet fungerar även som ett nav för alla grupper som träffas i och omkring Bjursås vilket gör att församlingshemmet blir upplyst och välkomnande. Det är också en lågtröskelverksamhet i kyrkans regi där många oavsett ålder kan komma och träffas, fika och skapa relationer utan krav på engagemang eller bekännelse.

Bjursås församlings pastorala program

Det pastorala programmet utgår från de fyra grundpelarna gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. De kan ses som fyra aspekter och finns med parallellt i all vår verksamhet.

Gudstjänster

Gudstjänst är gemenskap. Gudstjänsten skall fördjupa relationen till Gud och fungera som en puls i församlingen. I riten skall ges möjlighet att knyta an till livets händelser och möjliggöra reflektion och livstolkning. Gudstjänst skall firas i många sammanhang och i många olika former och på olika platser. Med regelbundenhet skall särskilt göras plats för barn och unga att vara delaktiga i söndagens huvudgudstjänst.

Musiken är ofta en form som hjälper människan att nå bortom det världsliga. En variation av stilar och instrument ger bredd och mångfald. Särskilt skall körlivet främjas.

Huvudgudstjänst firas alla söndagar och kyrkliga helgdagar i församlingen. Mässa firas minst 24 gånger varje år. I Sågmyra kyrka firas gudstjänst i någon form varje månad. Under sommarhalvåret flyttas många gudstjänster ut i det fria.

Undervisning

Bjursås församlings lärande skall präglas av dialog kring livsfrågor, tro och tvivel. I en tid då existentiella frågor får litet utrymme ser vi det som ett viktigt uppdrag att ge en bas för livstolkning. Att vara en lärande plats som ger ord till den kristna tron som tolkningsnyckel. Att erbjuda kunskap om riter, symboler och traditioner. Helt enkelt att erbjuda ett språk för livets frågor. Lärandet skall genomsyra all verksamhet men med särskilt fokus till barn och unga. En variation av mötesplatser skall sökas med fasta grupper för fördjupning, öppna sammanhang samt samarbeten med skolor. Genom att försöka vara relevant i så många kontaktytor som möjligt skapas ett naturligt förhållningssätt till och ansvarstagande för individuell andlighet.

Diakonin

Diakoni är att i Jesu efterföljd bryta bröd med den hungrige och hämta vatten åt den törstande. Att möta den nöd som idag finns i dagens samhälle genom att bekämpa fattigdom, möta missbruk och bryta ensamhet. Ge möjlighet för personer som är långt från arbetsmarknaden genom att använda arbetslagets gemenskap som en växtplats för andra under längre och kortare perioder.

Att i det goda samtalet lyssna till och vara medvandrande och att i själavård och andra samtal förmedla det kristna hoppet. Att vara en motor i samhällskroppen för opinionsbildning och ställningstagande och sprida det glada budskapet för att skänka mening.

Mission

Mission är kommunikation. Tro är att stå i dialog. Synlighet och tillgänglighet är centrala ledord i ett förhållningssätt till omgivningen. Att finnas med som en aktiv aktör i lokalsamhället. Uppsökande verksamhet med hembesök såväl på ett strukturerat sätt samt där särskilda behov uppstår.

Vara synliga i media och genom utskick till alla hushåll och på så vis göra verksamheten synlig och tillgänglig för alla som bor och vistas inom församlingen och påminna om att livet är gott att leva.

Att vara öppna för nya digitala former av kommunikation som tilltalar olika åldersgrupper.

Erbjuda sammanhang där man påminns om att vi alla tillhör en världsvid kyrka med tillgångar och behov som kan se väldigt olika ut. Att bidra i en internationell sammansatt värld och främja ett öppet och generöst förhållningssätt. Det gäller även ekumeniskt genom att samarbeta med andra samfund och trosriktningar i bygden.

Antal tjänster

I församlingen finns 1 kyrkoherdetjänst 100%, 1 komministertjänst 100%, 1 organist 100%, 1 barntimmeledare 80%, 2 assistenter deltid, 1 vaktmästare inre tjänst 100%, 1 lokalvårdare 50%.

Begravningsverksamheten har 1 vaktmästare 100% samt 3 säsongsanställda.

Präst- och musikerbefattningarnas innehåll

Kyrkoherde 100% och komminister 100% har gemensamt ansvar för det traditionella församlingsarbetet med gudstjänster, kyrkliga handlingar, hembesök, konfirmander och kontakter med övriga aktörer i samhället. I komministertjänsten är arbetet gentemot barn/unga/skola en central del. Kyrkoherdens tjänst omfattar förutom planering, administration och ledning ett aktivt kontaktskapande och samarbete med civilsamhället i sin helhet.

Församlingen har en organist 100% anställd, det är i enlighet med domkapitlets beslut. Organisten har ansvar för musiken vid gudstjänster och kyrkliga handlingar, skötsel av instrument samt att erbjuda ett brett utbud av musikstilar i olika sammanhang. Till körledning köps extern kompetens in.

Verksamheter på andra språk

Ingen särskild verksamhet på andra språk förekommer. För teckenspråksstöd hänvisas till stiftets verksamhet.

Kyrkomiljö

Bjursås kyrka

Kyrkan uppfördes med start 1793, och har till största del behållit sin nyklassicistiska karaktär. Den tidigare sakristian är ombyggd till en andra kyrksal, "Lillkyrkan". Dessa två kyrkorum kompletterar varandra. Lillkyrkan kan även betraktas som ett andra församlingshem då de fasta bänkarna ersattes med lösa stolar med tillhörande bord 2020. Detta har inneburit att rummet nu kan utnyttjas till förrättningar, föredrag, möten, körövningar, större kyrkkaffen och mindre konserter. Det inbjuder även till lek genom det lokalt framtagna barnaltarskåpet. Den öppna spisen har satts i drift, och altaret samt predikstolen från 1600-talet ger ett historiskt perspektiv på rummet.

Kyrkans textilier

En viktig del av kyrkomiljön utgörs av våra textilier som utgör en del av vårt språk med sina symboler. Det kulturhistoriska värdet är stort och länkar oss samman med vår historia, vissa är från tidigt 1700-tal.

Sågmyra kyrka

Kyrkan är sammanbyggd med församlingssalen, detta ger en närhet som underlättar en levande verksamhet. I anslutning till församlingssalen finns ett separat barnrum. I en bygd där mycket av samhällsnärvaron har monterats ned de senaste åren blir det av stor vikt att kyrkan står kvar. På gångavstånd finns ett antal flerfamiljshus där många nyanlända bor. Inom en snar framtid kommer ett stort lågprisvaruhus att slå upp sina portar i den nedlagda yllefabriken med en trolig större genomströmning av människor.

Våra kyrkogårdar

Bjursås kyrkogård består av två delar, en äldre intill kyrkan och en nyare terrasserad del nedanför genomfartsvägen i byn. På den senare finns även ett mindre begravningskapell. Sågmyra askgravplats ligger i direkt anslutning till kyrkan. Vi ser en stor besöksstäthet till våra kyrkogårdar. I Bjursås erbjuds möjlighet att samtidigt besöka caféet i församlingshemmet.

Hållbarhet och miljö

En medvetenhet om och ett ansvar för hållbarhetsfrågor och miljöhänsyn ska vara grundläggande i allt församlingen gör och därför ses som en integrerad del av kyrkomiljön. Som stöd för arbetet kommer kyrkorådet ta fram förslag till en lokal hållbarhets- och miljöpolicy. Vår maskinpark ska så långt som möjligt ställas om till fossilfri drift.

Våra kyrkogårdar har på flera plan en viktig roll i detta. Det gäller dels praktisk hantering, (maskiner, gödningsmedel, växtval som gynnar biologisk mångfald m.m.) dels att skapa och erbjuda ett rum för sinnesro och eftertanke. Ett aktivt hållbarhetsarbete är att värna skapelsen och ta ansvar för våra barns framtid.

Utvecklingsområden

Barn & unga

Vi ser ett behov av att ge människor i allmänhet, men barn/unga i synnerhet, ett vardagsspråk för existentiella frågor samt en naturlig relation till andlighet och gudstjänst.

Vi vill söka och nå barn och unga i skolåldern och bygga upp en samverkan med skolan. För att uppnå detta behöver vi bygga förtroenden, ge stöd och skapa naturliga kontaktvägar till kyrkans liv och tro.

Vi ska sprida kunskap om de bibliska berättelserna och främja uttryck för tro och livstolkning. Detta ska göras både enskilt och i gemenskap.

Församlingens roll och närvaro i samhället

Bjursås församling är en viktig del av samhällskroppen. Vi strävar för att vara delaktiga i sammanhang och på arenor utanför de traditionella och söka etablera oss som en naturlig part i samhällslivet, i samverkan med både myndigheter och civilsamhälle. Vi ska vara en tydlig röst baserad på tro och värderingar. Samverkan och samarbete med lokala organisationer och företag ger möjligheter till att skapa mervärden och tillföra ny kompetens inom många områden, där inte minst barn och unga kan lyftas fram.

Att gå in i samarbeten, exempelvis konsertarrangemang, där lokala krafter bidrar till finansieringen ser vi som naturligt. Detsamma gäller för verksamheter för barn och unga.

Ytterst handlar det om att skapa rum, fysiska liksom mentala, för att växa tillsammans.

Bilagor

- a) Aktuell handlingsplan för konfirmandarbetet
- b) Omvärldsbeskrivning med särskild kartläggning utifrån barns och ungas perspektiv